

Zaaknummer: 127646

Vragen van het statenlid Trees Janssens (Partij voor de Dieren) ingevolge artikel 44 reglement van orde

AANHANGSEL

tot de notulen van de provinciale staten van Zeeland 2022 nummer 279.

Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake Uitstoot gevaarlijke stoffen:

(ingekomen: 2 maart 2022)

Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten	
1.	Op 16 mei 2021 was er een processtoring bij Dow, waarna 40 ton ethyleen is gelekt. In antwoord op vragen van de Partij voor de Dieren gaf GS destijds aan dat de gelekte ethyleen was afgevoerd door waterschermen, dat DCMR aan Dow had opgedragen om oorzaak en gevolgen zelf te onderzoeken en dat er geen gevaar was voor de volksgezondheid. Welke informatie heeft Dow, na eigen onderzoek, met de provincie gedeeld over dit incident en de gevolgen daarvan?	1.	Dow heeft met DCMR informatie gedeeld. Het gaat daarbij over het resultaat van het incidentenonderzoek: de oorzaak van het incident, de getroffen maatregelen en de aard en hoeveelheid van de vrijgekomen stoffen. Wij hebben u per brief van 22 februari ¹ ook geïnformeerd over de reflectie op het handelen van DCMR bij het onderzoek naar de oorzaak van dit incident en ook over de wettelijke verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden bij incidenten.
2.	Is GS met de wetenschap van vandaag nog steeds van mening dat er geen gevaar was voor de volksgezondheid?	2.	Met de wetenschap van nu zijn wij dat inderdaad van mening. DCMR geeft aan dat Dow voldoende maatregelen heeft getroffen tijdens het incident om rechtstreekse blootstelling van mensen binnen en buiten de terreingrenzen te voorkomen. DCMR geeft aan dat Dow tijdens het incident heeft gemeten met behulp van de gasdetectiesystemen op grondniveau. Op een afstand van 100 meter van het incident is daarbij geen gas meer waargenomen (LEL-detectie). De dichtstbijzijnde inrichtingsgrens bevindt zich op ca. 500 meter van de incidentlocatie.
3.	Hoe schat GS de milieuschade van dit incident in?	3.	DCMR geeft aan dat zij verwachten dat er als gevolg van het incident geen ernstige belasting van het milieu is opgetreden. Ethyleen is niet buiten de terreingrens gedetecteerd (zie antwoord op vraag 2). Ethyleen zal zich in de lucht zeer snel mengen tot een niet meer meetbare concentratie. In principe is elke emissie van chemische stoffen als gevolg van een incident echter

¹ [reflectie handelen DCMR bij incidentonderzoek Dow mei 2021 \(zeeland.nl\)](https://www.zeeland.nl/reflectie-handelen-dcmr-bij-incidentonderzoek-dow-mei-2021)

Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten	
			ongewenst. Daarom is het belangrijk om incidenten zoveel mogelijk te voorkomen. Het Besluit risico's zware ongevallen en het toezicht daarop zijn daar ook op gericht.
4.	Wanneer (dag en tijd) is de melding binnengekomen bij DCMR?	4.	DCMR geeft aan dat dit op 16 mei 2021 om 12:43 uur is geweest.
5.	Uit de evaluatie blijkt dat de manier van melden aan de meldkamer niet helemaal duidelijk was voor Dow, toch hebben ze het volgens de brief van DCMR (d.d. 17 februari 2022, pagina 1) wel gemeld. Wat was er dan niet duidelijk?	5.	Dow heeft aan de meldkamer van DCMR gemeld dat er een fabriek in storing was en dat er tijdelijk gefakkeld werd. Vervolgens is de melding over de emissie van gas aan de inspecteur van DCMR gedaan, in plaats van aan de meldkamer. Verder liep er een discussie over welke vorm van meldingsplicht er geldt voor Dow.
6.	DCMR heeft onmiddellijk contact opgenomen met de directie van Dow. Wanneer (datum en tijdstip) was onmiddellijk?	6.	Op 16 mei 13:56 uur heeft de inspecteur van DCMR overlegd met het management van Dow. Op maandag 17 mei is er vervolgens telefonisch contact geweest tussen de directie van DCMR en het management van Dow. Daarna is er op 18 mei om 11:30 uur bovendien nog een digitaal overleg gevoerd tussen o.a. een directielid van DCMR en de sitemanager van Dow.
7.	Uit de evaluatie blijkt dat Dow in eerste instantie niet wist om welke stof het ging. Dit heeft geleid tot onnodige uitstoot. Er blijkt geen standaardoplossing te zijn voor adequate identificatie van stoffen. Gaat GS naar aanleiding van deze bevindingen in overleg met de minister over verbetering van de identificatiemethodes?	7.	DCMR heeft aan Dow opgedragen om een verkenning uit te voeren naar mogelijke identificatiemethodes. Wij zien geen rol voor GS of voor de minister.
8.	Inmiddels is er een training geweest voor Dow over het melden van incidenten. Is de manier van melden bij de andere BRZO-bedrijven wel voldoende bekend? Zo ja, hoe weet GS dat? Zo nee, krijgen die andere BRZO-bedrijven ook een training in het melden van incidenten?	8.	Er loopt een traject om de meldingen van alle BRZO-bedrijven die onder toezicht van DCMR staan te uniformeren. Bedoeling is om de CIN-systematiek ² (centraal incidenten nummer) ook voor de Zeeuwse bedrijven te implementeren. DCMR biedt hiervoor een training aan de bedrijven aan.
9.	De oorzaak van het incident was bij Dow niet in beeld. Dow heeft een factsheet uitgegeven voor haar eigen vestigingen. Welke maatregelen heeft Dow Terneuzen genomen om te voorkomen dat een dergelijk incident zich opnieuw voordoet?	9.	DCMR geeft aan dat Dow de volgende maatregelen heeft getroffen ter voorkoming van herhaling van dit incident: <ul style="list-style-type: none"> a. Dow heeft aanpassingen in de processoftware doorgevoerd, waardoor een dergelijk incident niet meer op kan treden. b. Bestaande protocollen en procedures zijn aangepast. c. Dow heeft aanvullende hogedruk-alarmen geïnstalleerd, die de pompen automatisch terugregelen en stoppen, in het geval van het aanblijven van een hoge druk. d. Het onderhoudssysteem is na een evaluatie aangepast. Zo controleert

² <https://www.dcmr.nl/hulpdiensten-bij-incident-cin-melding>

Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten	
			<p>Dow de werking van veiligheidskleppen vaker.</p> <p>e. Intern heeft Dow het incident en de onderzoeksresultaten met alle medewerkers gecommuniceerd.</p> <p>f. Er zijn visuele inspecties en een volledige check op het piping & instrumentation diagram (P&ID) uitgevoerd.</p>
10.	Op welke manier gaat GS dan wel DCMR de beloofde verbetering van de veiligheidscultuur bij Dow monitoren?	10.	<p>De inspectiediensten (DCMR, de arbeidsinspectie, de Veiligheidsregio Zeeland en Rijkswaterstaat) hebben bij Dow aangedrongen op een verbetertraject. Dow werkt mede naar aanleiding daarvan aan een Safety Improvement Plan dat binnenkort met de inspectiediensten wordt besproken.</p> <p>Hierbij zullen de inspectiediensten er op toezien dat het plan voldoende SMART is en dat Dow e.e.a. met voldoende urgentie oppakt.</p> <p>Vervolgens monitoren de inspectiediensten periodiek of de benoemde concrete acties en doelen uit het plan in voldoende mate zijn gerealiseerd.</p>
11.	Gaat GS er mee akkoord dat het verbeteren van de veiligheidsprocedures bij Dow jaren duurt of gaat GS naar aanleiding van diverse incidenten aandringen op enige spoed?	11.	Zie het antwoord op vraag 9: Dow heeft relevante (veiligheids)procedures naar aanleiding van het incident al aangepast.
12.	Gaat GS naar aanleiding van de bevindingen van DCMR (brief d.d. 17 februari 2022) in overleg met de minister over de leerpunten van dit incident en over maatregelen ter bevordering van de veiligheid van de chemische industrie?	12.	<p>GS is niet voornemens om met de minister in overleg te gaan over leerpunten naar aanleiding van dit incident.</p> <p>Het leren van incidenten is een belangrijk thema en hierop lopen daarom landelijk al verschillende initiatieven en acties. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat ondersteunt bijvoorbeeld initiatieven van samenwerkingsverbanden en brancheorganisaties die bijdragen aan de versterking van de omgevingsveiligheid in relatie tot industriële activiteiten met gevaarlijke stoffen of risicovolle processen.</p> <p>Een voorbeeld daarvan is het initiatief van het platform Veiligheid Voorop³, de betrokken brancheorganisaties en de Regionale Veiligheidsnetwerken om met een aantal Brzo-bedrijven via een Safety Deal een project 'leren van incidenten' op te starten. Het eindresultaat is een handreiking die op drie niveaus (organisatie, individueel en sector) praktische ontwerpprincipes beschrijft voor</p>

³ <https://www.veiligheidvoorop.nu/>

Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten	
			het (beter) leren van incidenten. In 2021 zijn voorstellen ontwikkeld om met name leren op sectorniveau verder vorm te geven. Verwacht wordt dat hierover in de jaarlijkse 'Staat van de Veiligheid' gerapporteerd wordt.
13.	Heeft GS naar aanleiding van de bevindingen de controlerende rol van DCMR verstevigd of is zij van plan deze rol te verstevigen?	13.	In het werkplan 2022 zijn aanvullend uren opgenomen voor prioritaire dossiers zoals Dow.
14.	Net als Omroep Zeeland (Milieudefensie en deskundige: 'Meting en registratie uitstoot Dow moet anders' - Omroep Zeeland) vraagt de Partij voor de Dieren zich af: Wat komt er nu werkelijk uit de fakkels van Dow? Blijkbaar loopt Dow jaren achter met de registratie die ze zelf mogen invullen, dus niemand weet het. Vindt GS dat hier iets aan gedaan moet worden? Zo ja, wat dan?	14.	<p>GS is voor transparantie en openheid en wij vinden het belangrijk dat er duidelijkheid is over de uitstoot van bedrijven.</p> <p>Het is onjuist dat Dow jaren achterloopt met deze registratie. Het bedrijf dient elk jaar een verslag in. Dit is overeenkomstig de Nederlandse en Europese wet- en regelgeving, waarin is bepaald op welke manier bedrijven moeten rapporteren. Industriële bedrijven moeten de opgetreden uitstoot elk jaar vóór 1 april in het milieujaarverslag rapporteren.</p> <p>In de omgevingsvergunning is bovendien vastgelegd dat Dow een logboek moet bijhouden van het affakkelen tijdens processtoringen.</p>
15.	Voor zover Dow de gegevens wel ingevuld heeft gaat het om een berekening, terwijl volgens deskundigen (zie Omroep Zeeland link hierboven) de werkelijke uitstoot vrij eenvoudig gemeten kan worden. Is GS bereid om over te gaan op een meetsysteem om de werkelijke luchtvervuiling te meten?	15.	<p>GS sluit zich aan bij de wet- en regelgeving en overige afspraken in Nederland als het gaat om het vaststellen van de uitstoot bij het gebruik van fakkels.</p> <p>In het aangehaalde artikel wordt gesproken over de inzet van sensoren voor het meten van stoffen. Dergelijke sensoren zijn weliswaar inzetbaar en geschikt voor het indicatief meten van (een beperkt aantal) chemische stoffen, maar niet voor een valide meting van fakkelemisies.</p> <p>Het is sowieso niet eenvoudig om de luchtemissie van fakkels te meten. In Nederland is daarom besloten om de emissie van fakkels te berekenen⁴. De uitstoot van een fakkel is afhankelijk van de fakkelbelasting, de warmte-inhoud van de afgassen, de windsnelheid op fakkelhoogte en de werking van stoominjectie. Aan de hand van deze factoren en het debiet en de samenstelling van het afvalgas wordt de uitstoot van een fakkel berekend.</p>
16.	Provincie Zeeland heeft er voor gekozen de bedrijven zelf (periodiek en op basis van steekproeven) te laten meten of berekenen, DCMR controleert. Hoe controleert DCMR de door Dow ingevulde cijfers?	16.	Meting van uitstoot vindt zowel periodiek als continu plaats. Bedrijven zijn op grond van voorschriften in de omgevingsvergunningen of op basis van regels in het activiteitenbesluit verplicht om

⁴ <https://www.infomil.nl/onderwerpen/lucht-water/lucht/vos/emissies-chemie/>

Vragen aan gedeputeerde staten		Antwoorden van gedeputeerde staten	
			<p>metingen uit te laten voeren door een geaccrediteerde meetinstantie. Deze accreditatie zorgt voor borging van de juistheid en onafhankelijkheid van dergelijke metingen.</p> <p>DCMR voert controles uit waarbij deze door Dow overlegde meetgegevens worden geverifieerd.</p> <p>Bovendien laat DCMR in opdracht van GS ook zelf periodiek metingen uitvoeren aan schoorstenen door een geaccrediteerde meetinstantie.</p>
17.	Is GS het met Partij voor de Dieren fractie Zeeland eens dat de Provincie op de hoogte zou moeten zijn van de blootstelling van inwoners van Zeeland aan de uitstoot van schadelijke stoffen?	17.	Ja.
18.	Is GS het met Partij voor de Dieren fractie Zeeland eens dat de inwoners van Zeeland het recht hebben te weten aan welke schadelijke stoffen zij worden blootgesteld, wanneer en in welke hoeveelheden zij daaraan worden blootgesteld en wat de gezondheidsrisico's zijn? Zo ja hoe gaat de Provincie de bevolking daarover informeren?	18.	<p>GS is voor transparantie en openheid, zeker ook als het gaat om gezondheid. Binnen onze verantwoordelijkheden en bevoegdheden informeren wij inwoners.</p> <p>Zo publiceren wij of de omgevingsdiensten de volgende informatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de omgevingsvergunningen met daarin de emissie-eisen en een toets aan de grenswaarden voor luchtkwaliteit - de resultaten van (administratieve) inspecties. - meetresultaten van het meetstation van de provincie in Sluiskil. - de jaarverslagen van bedrijven met gegevens over de uitstoot van chemische stoffen (via emissieregistratie.nl) <p>Daarnaast hebben wij samen met de gemeente Terneuzen opdracht gegeven voor een onderzoek naar de beleving van de omgevingskwaliteit in de Kanaalzone. Ook gezondheid wordt in dit onderzoek meegenomen. De resultaten van dit onderzoek verwachten we dit jaar en hierover informeren we inwoners ook.</p>

19.	Provincie Zeeland heeft op 13 januari 2020 het Schone Lucht Akkoord ondertekend waarin te lezen is: “Luchtverontreiniging behoort tot één van de belangrijkste risicofactoren voor de gezondheid.” Wat gaat GS doen om te zorgen dat uitstoot door grote vervuilers (waaronder Dow en Yara) wordt teruggedrongen, lekkages worden voorkomen en incidenten snel en adequaat worden opgelost?	19.	Via het VTH-instrumentarium, het uitvoeringsplan Schone Lucht Akkoord ⁵ en de inzet op vernieuwing van de ambitie duurzame havens ⁶ zetten wij in op een verdere reductie van emissies, lekkages en incidenten door industrie.
-----	--	-----	--

MIDDELBURG, 31 maart 2022

Namens fractie: Partij voor de Dieren

Gedeputeerde Staten

Trees Janssens

Drs. J.M.M. Polman

Drs. L.M.L.M. Prevaes, wnd. secretaris

⁵ [Brief GS van 2 maart 2021 over decentraal uitvoeringsplan SLA - 32357 \(zeeland.nl\)](#)

⁶ <https://www.northseaport.com/duurzaamheidsambitie2030>